

Consideracions entorn dels delmes, primícies i tasques en un poble de la Selva. El cas de Vidreres

*Santiago de Llobet Masachs*¹

Universitat de Barcelona

Els tres gravàmens més feixucs i obligatoris en l'economia de qualsevol pagès, al bisbat de Girona i en l'antic règim, foren els indicats en el títol d'aquest treball. Els tres, procedents d'idees laiques o eclesiàstiques, donaven any darrere any, als senyors directes, un volum d'ingressos superiors a qualsevol talla, cens, terç, quint, braçatges, foriscapi, cadastre, repartiment, subsidi, etc. que es pogués percebre de caràcter fix o ocasional.

Els tres tingueren en comú que pesaven sobre les collites, és a dir no es repartien entre els components de la comunitat, sinó sobre els fruits de la terra, a raó de tant collit, tant pagat, i això fou el que els féu més o menys suportables dins l'economia pagesa.

Es considera el delme com un pagament, originalment de caràcter religiós i dels més antics que es coneixen, relacionat amb el món bíblic i ja descrit en els llibres del Deuteronomi, Levític o Nombres. Fou d'eficàcia provada des del moment en què va ressorgir en el món carolingi i d'aquí es va repartir per una àrea europea molt important. El cristianisme, originalment, va mantenir aquest impost per a l'Església i en l'edat mitjana, com que la majoria de fundacions eclesiàstiques foren fetes pels comtes, vescomtes i grans senyors feudals, el delme passà a ser cobrat per aquests.

En el Principat, quan les parròquies van anar-se independitzant dels seus fundadors i van passar a ser administrades pels bisbats, entre d'altres coses, van reclamar el traspàs de les capellanies i dels seus delmes. Un primer pas conegut envers aquest canvi, fou fet en 1156 per Ramon Berenguer, comte de Barcelona, a favor del bisbe Berenguer de Girona, amb la particularitat que va pactar-se que el delme el seguirien cobrant aquells que ja el rebien si eren del braç militar.

Les autoritats eclesiàstiques no deixaren d'insistir sobre aquest punt i l'any 1372, Gregori XI, papa i antic canonge de Girona, va poder donar una butlla a favor del capítol de la catedral d'aquesta ciutat, unint-li 93 capellanies, entre elles Vidreres. (Jiménez Sureda 1997).

El delme incidia, a menys que no s'establís el contrari, sobre qualsevol fruit de la terra, incloent-hi no solament les collites sinó també el pa, lli, peix, carn, etc.

Les primícies també tenien un component religiós. Procedien, com en moltes cultures, de les ofrenes als déus dels primers fruits de les collites, en senyal d'agraïment per les bondats

1. Santiago de Llobet és historiador i antropòleg especialitzat en temes de família i patrimoni. llobetms@diba.cat

repartides. A diferència del delme es pagava només sobre els esplets, el percebia l'Església i com veurem sembla que es calculava com una part d'aquest.

La tasca, no tenia res d'eclesiàstic, era una taxa pura i dura de caràcter feudal que descomptava, després del delme i primícies de les collites, una part més del que s'havia recollit. L'associació de la taxa al treball que suposava, ha fet que la paraula en català restés com a sinònim de feina.

No totes les terres cultivades pagaven tasca, només aquelles que en el seu dia, en el moment d'escripturar els precaris i nous establiments de terres, es va indicar així.

Les terres tascals tenien com a particularitat l'obligació de ser treballades per l'enfiteuta, i aquest deure només quedava suspès per circumstàncies extraordinàries com: fenòmens que destruïen les terres (riuades o esllavissades), guerres o defuncions sense successors.

Delmes, primícies i tasques de cereals es pagaven sobre el gra recollit tot i que en certes poblacions, el tascar, podia fer-se, en determinats camps, en garba, com és el cas d'algunes parròquies de la Vall d'Amer.²

Totes tres imposicions eren vistes pels juristes de forma separada, car sabien que dues eren de signe religiós i l'altra no. Prova d'això és que els tractadistes de drets senyorials, en les seves obres, les dues primeres no surten i només la tasca apareix entre d'altres de caràcter feudal com: terços, lluïsmes, foriscapis, agrers, etc.

Tot i això, en aquest estudi els tractarem com una cadena impositora, perquè el pagès veia com li minvaven els grans independentment de l'origen jurídic de les taxes que havia de pagar.

Per acabar aquesta petita introducció al nucli del nostre anàlisi, cal que quedi clar que com en totes les relacions entre senyors i pagesos, a les parròquies, s'anaren establint les seves pròpies particularitats, usos i costums a l'hora de solucionar els tractes tributaris i evolucionaren, d'acord amb els interessos dels seus habitants. És per això que delmes, primícies i tasques, s'aplicaven en cada lloc de forma i en quantitats diferents dintre d'unes dinàmiques semblants.³

*****

Centrant-nos en el poble i parròquia de Vidreres amb la seva sufragània de Caulès, aquells que ingressaven drets senyorials a través dels seus batlles de sac foren, per domini de masos, cases o terres, els següents:

2. Vegeu MADURELL MARIMON (1963). En aquest article l'autor trasllada i comenta per sobre, un document anònim d'un jurista del segle XVIII, que duu per títol: *Numerus foriscapiorum, laudemiorum et aliorum jurium dominorum directorum diocesis Gerundae*, que desenvolupa costums i particularitats en el drets de diversos senyors directes del bisbat de Girona. A partir d'ara esmentaré aquest com a: *Numerus foriscapiorum*. . . per estalviar referències repetitives. També s'esmenta el pagament de tasques en garbes a Tos y Urgellés, Jayme (1784:70). De l'antic treball de Tos, hi ha una edició i estudi crític, a càrrec de Rosa Congost, publicat per la Biblioteca d'Història Rural en 2007.

3. Vegi's al final del treball, en l'últim quadre, les diferències a l'hora de tributar en les parròquies de Vidreres i Maçanet de la Selva.

Senyors directes	Masos	Cases	Superfície terres
Abat del monestir de Sant Salvador de Breda	18		692 jornals
Abat del monestir de Santa Maria d'Amer	3		sense dades
Arnau de Santa Cèlia de Llagostera			sense dades
Benefici de l'església de Santa Maria del monestir de Sant Salvador de Breda			4 jornals
Benefici de Sant Iscle i Santa Victòria de la capella del castell de Vidreres			151,5 jornals
Benefici de Sant Jaume de la capella de la Torre de Cartellà			14 jornals
Benefici de Sant Miquel de l'església de Vidreres	2	6	105 jornals
Benefici de Sant Pau i obra major de l'església de Vidreres	3	12	161,5 jornals
Cambrer del monestir de Sant Feliu de Guíxols i sagristà 2on de la Seu	2		101 jornals
Cambrer del priorat de Sant Miquel de Cruïlles, unit al monestir de Galligants	1		36 jornals
Capellania de Vidreres, unida a la mensa capitular de la Seu de Girona	5	36	132 jornals
Capellania d'Hostalric. Aniversaris i misses de l'església parroquial			30 jornals
Capiscòlia major de la col·legiata de Sant Feliu de Girona	8	8	273 jornals
Casa Baselles o Hostalric de Riudarenes (Torre Montcorb o Manresa)			sense dades
Comanda de Sant Llorenç de les Arenes i d'Aiguaviva			8 jornals
Confraria de Sant Marc de la parròquia de Sils			2 jornals
Domer major - diaconil			sense dades
Hereus de Grau i Galceran del Torrent (mas Valmanya)			sense dades
Marquès de Cartellà			22 jornals
Mas Aulet de Vidreres	1		sense dades
Mas Puig de Vidreres			sense dades
Pabordia de novembre o de Lloret de Mar, de la catedral de Girona	1		300 jornals
Priorat de Valldemaria, unit al monestir de Sant Daniel de Girona	3		645 jornals
Senyor de la Torre Bedós - Miquel de Cruïlles			12 jornals
Senyor de la Torre Bruguera - Torre Gallina - Torre Puigpardines	7		471 jornals
Tasquers de Vidreres (potser els castlans o batlles de sac del castell)			sense dades
Vescomte de Cabrera - marquès d'Aitona - duc de Medinaceli	72		4601,5 jornals

Font: elaboració pròpia a partir dels capbreus de Vidreres.

En la llista anterior apareixen tots aquells senyors que abans del segle XVIII tingueren drets econòmics en la parròquia. Les dades són una visió general i de conjunt, no poden agafar-se

com a exactes donada la dificultat d'interpretació dels canvis i divisions de la propietat al llarg del segle, sobretot pel que fa a les cases i al fraccionament de terres dels masos mitjançant les transaccions en vendes, capitulacions, testaments, etc.

També, arribar a conèixer com es van fragmentar els drets senyoriais vidrerencs suposaria una recerca difícil i potser estèril entorn de les donacions, vendes, permutes, fundacions, etc, que es feren al llarg dels segles XI-XIV, als que semblen ser els senyors primigenis, els vescomtes de Cabrera i en tot cas, a alguna fundació anterior com podrien indicar els residus senyoriais, en el segle XVIII, dels monestirs d'Amer i de Sant Feliu de Guíxols.

Si que, dels 27 senyors, cal posar al capdavant de tots ells el vescomte de Cabrera, senyor de bon tros de la majoria de terres de la parròquia, (4601,5 jornals de bous), seguit de l'abat del monestir de Sant Salvador de Breda (692 jornals), del priorat de Valldemaria, la Torre Bruguera, la pabordia de novembre de la catedral de Girona, la capiscolia de Sant Feliu de Girona, etc.⁴ Tots ells en conjunt, en major o menor mesura, cobraven tasques i uns pocs delmes i primícies.

El delme que cobraven els Cabrera, era el més voluminós de la parròquia, es dividia en vuit parts: set d'elles (87,5%), passaven als administradors del vescomtat per sumar-se al pagament de tota mena de despeses, l'altra part (12,5%), es dividia encara entre cinc i es repartia en ajuts a cinc beneficis eclesiàstics, que Ermesenda de Cartellà havia fundat al segle XIV en diverses capelles del vescomtat.⁵ Els altres delmadors ho eren en petites porcions en comparació als ingressos vescomtals i no els tenim quantificats.

Per tenir un coneixement del conjunt d'interessats en aquests tributs, hi ha un document de l'any 1723 que ens ho diu, que estructurat com a quadre-resum, és aquest:

	Vidrerres			Caulès		
	Tasca	Delme	Primícia	Tasca	Delme	Primícia
Marquès d'Aitona (Vescomte de Cabrera)	X	X		X	X	
Capiscol de Sant Feliu de Girona	X					
Abat de Sant Salvador de Breda	X					
Abat de Santa Maria d'Amer	X					
Benefici de Sant Miquel	X	X				
Benefici de Sant Pau	X	X				
Benefici dels Sants Iscle i Victòria		X				
Sagristà de San Pere de Galligants	X					
Sagristà mitjà de la Seu de Girona	X					
Capellania de la Seu de Girona	X	X	X			

4. A Vidrerres, el jornal de terra de bous equivalia a 2 vessanes corrents. Com que una vessana són 2187,432m², el jornal de bous resulta a 4374,86m². Les equivalències poden trobar-se a LLOBET MASACHS (2007). Se'n pot trobar una còpia en l'Arxiu Històric de Girona.

5. Còpia de la declaració sobre les parts que es divideix el delme de la Parròquia de Vidrerres, de 20 de setembre de 1502 Arxiu Històric d'Hostalric, *ADM Fons Cabrera i Bas fitxa* 4626. El benefici fundats per manament testamentari de dita senyora, foren a favor de: la capella de Santa Maria de Rocacorba, la capella de Sant Grau del castell d'Hostoles, la capella de Sant Salvador de Puigardel, l'església de Santa Maria d'Amer i l'església de Sant Daniel de Girona. El bisbe Pere de Rocabertí va aprovar per ajut de dita fundació delmes també de Sils, el 29 de febrer de 1319. Arxiu diocesà de Girona. *Rúbriques vermelles*, 144, fol. 168v-169r.

	Vidreres			Caulès		
	Tasca	Delme	Primícia	Tasca	Delme	Primícia
Comunitat de preveres d'Hostalric	X					
Monestir de Sant Feliu de Guixols	X					
Monges de Sant Daniel de Girona	X					
Joan March i Jalpí d'Hostalric	X					
Fco. de Sala Alemany d'Arenys de Munt		X				
Rector de Vidreres i Caulès			X (?)		X	X
Maria de Cruilles de Girona (Torre Bedòs)					X	

Font a partir de les dades del document de: AHG, Vidreres, 42, notari Joan Casellas, any 1723 .

Les aparicions de Joan Marc i Jalpí, d'Hostalric i Francesc de Sala Alemany, d'Arenys de Munt, sorgeixen d'adquisicions de senyorijs i part de delmes, com a compra-vendes habituals entre els negocis de percepció de rendes feudals, fins els anys 20 del segle XIX.

*****

Fins al moment s'ha definit quin fou l'origen dels tres tributs, què gravaven i qui els cobrava a Vidreres. Ara analitzarem la quantia dels mateixos, que és on rau el fons d'aquest treball i vol servir d'exemple, per entendre la mecànica interna dels tres. Sobretot per mirar de clarificar interpretacions més o menys errònies importants quan s'expliquen aquest tipus d'imposicions.

En primer lloc, en una gran quantitat de treballs que tracten el delme, es pensa i diu que correspon a un 10% de les collites, de la mateixa manera que en parlar de la tasca es fa referència al que diu Tos: *La tasca muy usada en el obispado de Gerona es la undecima parte de los frutos después de pagado el diezmo. Lo mismo es decir tasca que onceno*. Amb aquesta proposició, es transforma alegrement en l'11% i els més hàbils en el 9% de les collites, xifra que seria més ajustada, però encara es errònia, i finalment apareixen les primícies que ningú sap com quantificar i tothom les deixa en mans dels costums del lloc.

Fet això hi ha qui insisteix en aquests conceptes a l'hora de fer càlculs, o també hi ha qui passa de puntetes sobre aquests pagaments. Molt sovint hem llegit o escoltat que el 10% del delme, més el 9 o 11% de la tasca, més les primícies, que es fan córrer alegrement entre el 1,6 i 4,5% de les collites, més altres taxes menudes, feien que els pagesos haguessin de pagar entre el 20 i el 30% de la collita per aquestes imposicions. I d'ençà això, segons qui fa anar les xifres, parla llavors dels pobres pagesos, de la seva vida explotada, miserable i confon frívolament el proletariat dels segles XIX i XX, amb la pagesia, senyora útil de terres o masos, de l'antic règim.

Quan hom calcula tributs d'origen feudal ha de pensar dues coses. En primer lloc les collites no es quantificaven en tants per cent, perquè el sistema mètric decimal no es coneixia i no fou aplicat a Espanya fins al 1849. Els repartiments de les coses es feien sobre mètodes empírics i no abstractes per les dificultats o incapacitats de la gent a l'hora d'entendre les operacions més senzilles de les matemàtiques.

Que nosaltres siguem capaços de transformar el seu sistema de comptes i mesures de terços, mitges dotzenes i dotzenes, és a dir en base 12, a càlculs en base 10, sí que ens permetrà

obtenir després de seguir tots els passos de transformació, els tants per cent, però, per això, cal respectar primer les unitats de mesura.

En segon lloc cal fer-se dues preguntes que hom oblida sovint: ¿Hi la llavor necessària per plantar la collita del l'any vinent? ¿Les operacions cal fer-les descomptant o sense descomptar-la? És aquí, on hi ha un dels grans paranys a l'hora d'obtenir resultats certs, perquè no és el mateix extreure proporcions o tants per cent finals de collites per cada una de les taxes, si prèviament no sabem si s'ha descomptat o no aquesta grana que permetrà de nou sembrar el camp. Cal pensar que la reserva de llavors per sembrar de nou la terra és l'única forma de restablir el circuit de la vida i dels tributs i per tant es una cosa de la màxima importància.

És a dir, ¿els costums feudals acceptaven l'extracció de les llavors abans de pagar o no?, i encara, si aquestes llavors es separaven, ¿com es quantificaven llavors els tributs?

A tot donarem resposta, però en primer terme cal exposar que hem trobat tres documents que clarifiquen i donen llum al mètode de delmar, tasca i cobrar primícies per Vidreres.

El primer i més antic, és una declaració feta davant de notari pels regidors de Vidreres, de 8 de desembre de 1723, per exonerar de pagaments al marquès d'Aitona, successor del vescomtat de Cabrera, dels tributs del Cadastre, la Santa Cruzada i el Subsidio del Excusado en les seves possessions vidrerenques.⁶

En el contingut s'esmenta entre d'altres coses, que les tres imposicions del nostre anàlisi es cobraven així: de cada 12 quarteres de gra, a mesura de Barcelona, 2 quarteres i 4 quartans i mig servien per pagar els tres tributs, a raó de: una quartera com a delme, una altra com a tasca i els quatre quartans i mig com a primícia. Així el pagès, de cada 12 quarteres de collita es quedava finalment amb 9 quarteres més 7 quartans i mig.

Traslladades les mesures al sistema mètric decimal, seria el següent: de 834,216 litres de gra recollit, 165,106 litres satisfarien impostos, quedant lliures 669,11 litres per al pagès. O bé un 80,21% era pel pagès i un 19,79% per tributs. El repartiment per a les arques senyorials seria llavors d'un 8,33% pel delme, un 8,33% per la tasca i un 3,12% per les primícies. La informació no diu res de reserves o no de llavors.

El segon document, un procés de 1794, sobre la còngrua del benefici de sant Pau de l'Església de Vidreres, davant de la cúria del bisbat de Girona, tracta de nou el delme i les dades es compliquen, perquè s'hi esmenta que aquesta contribució només es pagava sobre el gra d'aresta (blat, sègol, ordi i civada) i el gra gros (cigrons, faves, llobins, vesses, etc), exceptuant encara d'aquest últim: els fajols, el mill, el panís, la melca i el blat de moro.⁷

Continua amb la manifestació que el gra d'aresta pagava, de cada 12 quarteres i 6 quartans, 1 quartera al delme. Pel que fa al gra gros: de 12 quarteres i 1 quartà, una quartera era pel delme.

6. Arxiu Històric de Girona, Vidreres, 42, notari: Joan Caselles. Entre 1720 i 1770 el cobrament del Subsidio del Excusado, va generar molta documentació entorn del delme. L'Excusado permetia al rei cobrar, la part de delme que li correspondria donar a l'església d'aquell, que en cada parròquia on hi hagués pila de baptisme, hagués estat escollit com a major tributari, o major delmer. La gestió d'aquest nomenament va fer que les universitats, batlles i regidors generessin força burocràcia entorn d'aquestes imposicions i d'aquí les informacions.

7. Arxiu diocesà de Girona, *Processos Moderns* núm. 1124 fols 109v-111. Podria ser que l'excepció de certes granes tingués a veure amb l'escàs cultiu de les mateixes en la parròquia. En el cas de fajols i blat de moro a causa possiblement d'una recent introducció entre els cultius ancestrals.

El contingut també tracta la tasca, dient que a la parròquia, només es pagava del blat i de 14 quarteres collides una era pel gravamen.

Aquesta segona percepció dels documents traslladada a mesures actuals, ens diu que per al gra d'aresta de 868,97 litres de cereal, 69,518 litres pagaven el delme, és a dir el delme resulta el 8% de la collita. Feta la transformació pel gra gros diu que de 840,01 litres de grans, 69,518 litres són per al delme, és a dir un 8,27%.

Si comparem les dades d'un i altre document tenim una sèrie de petites diferències entre ambdós i així, malgrat els dos, per obtenir totes les respostes a les qüestions plantejades, cal fer servir un tercer document que són unes taules per al càlcul de delmes i primícies a Vidreres i Maçanet de la Selva i de tascar només per Vidreres. El paper forma part de la documentació generada per la batllia de sac dels beneficis de sant Pau de l'Església de la parròquia o del de sant Iscle i santa Victòria de la capella del castell del mateix nom, car ambdós beneficis tenien possessions a Maçanet de la Selva i foren també recaptats, al llarg de bona part del segle XVIII, per hereus de la família Llobet, casa de pagès principal del terme.⁸

Per delmar el gra d'aresta, les taules comencen quan la collita és de 10 quarteres i 3 quartans, perquè manquen pàgines de l'inici, i continuen els valors fins a 150 quarteres recollides. Per a les 10 quarteres i 3 quartans, diu que treta la llavor, queden 9 quarteres, 2 quartans i 3 picotins i sobre d'aquesta última xifra, el delme a pagar són: 9 quartans i 3 picotins, i la primícia: 3 quartans i un picotí.

Aquesta primera sèrie de dades, transformat a litres, ens informa que, quan collien 712,56 litres de grana de cereals, si treien la llavor per l'any vinent quedaven 641,59 litres nets i per tant, la llavor necessària per replantar era de: 70,97 litres. El delme pagat era de 56,48 litres i les primícies de 18,83 litres.

Així, el que calculaven necessari reservar per llavor era del 9,96% de la collita. Llavors també el delme pagat resultava d'un 7,93% sobre els esplets i d'un 8,80% sobre la grana que quedava neta després d'extreure'n la llavor. També les primícies corresponien a un 2,64% sobre el total de l'anyada, a un 2,93% extreta la llavor per replantar, un 3,21% respecte de la collita extreta la llavor i el delme. I el que és més important, la primícia corresponia a un 33,33% del delme o un terç del mateix.

Si sumem el que es pagava per delme més les primícies, tenim 75,31 litres tributats, o el que és el mateix: un 10,57% respecte del que s'havia collit o un 11,74% extreta la grana de sembrar.⁹

Llavors, en bones matemàtiques, si el pagès vidrerenc collia 10 quarteres i 3 quartans de gra d'aresta, tenia al final per a ell, tot transformat en litres de gra, els següents esplets: de 712,56 litres se li reduïen a 566,58 litres que podia vendre o menjar-se, o el que es el mateix un 79,51% eren per ell.

Si el que es tractava era de delmar el gra gros: faves, cigrons, llobins, etc, les taules comencen amb el títol següent: *Modo de delmar grana grossa en lo terma de Vidreras del que nos trau*

8. Arxiu Llobet, *Papers de Josep Llobet: Comptes. Taules per calcular tasques, delmes i primícies a Vidreres i Maçanet*.

9. Les taules indicades al document, amb les transformacions a sistema mètric decimal i el càlcul en tants per cent estan al final del treball i allí pot comprovar-se com les pautes d'aquests últims no varien en gaire. Les mesures indicades són quarteres de Barcelona de 69,518 litres, que estan dividides en 12 quartans a raó de 5,793 litres cada un o 48 picotins de 1,448 litres.

labor. És a dir, així com en el gra d'aresta si que es fa, en aquest delme no. Les dades comencen contemplant 3 quartans de collita i arriben a 11 quarteres, 4 quartans. Per 1 quartera de grana collida el delme correspon a 1 quartà. És a dir, per 69,52 litres d'esplets es pagaven 5,79 litres de delme o un 8,33%. Li quedaven nets 63,73 litres, que eren un 91,67% dels fruits. Com que aquestes fruits no pagaven primícies ni tasques, no calia anar més lluny.

El delme d'altres fruits tenia el seu propi regiment del qual no en tenim dades suficients per fer anàlisis complets, només un document sobre la collita de raïms del mas Valldaniel, de l'any 1800, ens aclareix que de 86 roves i 22 lliures de raïms nets, tocava al delme 8 roves i 13 lliures. És a dir, de 903,2 quilos, collits, 88,4 quilos eren pel delme i per tant corresponia al 9,78%.¹⁰

*****

Respecte del tascar, el document ens introdueix amb la informació següent: *Modo de tascar en lo terme de Vidreres y Caulès que conte a pagar de 13 quarteres una. Lo estil de Vidreres la tasca es sols de gra de aresta y se trau la llabor*. A continuació, les taules van des d'una collita d'un quartà i 2 picotins fins a 8 quarteres 6 quartans. A les taules hi manquen pàgines per a quantitats més grosses que el temps ha perdut.

Quan es diu que de cada 13 quarteres, paga una, apareix una sèria diferència amb el que diu Tos i el *Numerus forscapiorum*...: *Es thasca la onzena part* i el document esmentat de 1723, que iguala la tasca al delme.

La tasca, segons els juristes, donaria de cada 11 quarteres collides, una al tascador. Segons el paper de 1723 de cada 12 quarteres collides, una aniria per pagar i segons la taula, de 13 quarteres se'n retirava una per aquesta taxa. Aparentment hi ha una contradicció entre tots, inclosos els papers redactats a Vidreres, però no es així, si és que aquesta quartera que "sobra", és la de la llavor que cal separar: *es trau la llabor*, quedant 12 quarteres netes per fer amb elles les divisions de pagaments.

Aquesta particularitat del pagament de tasques a la 12ª mesura de Vidreres s'esmenta al *Numerus forscapiorum*... dient: *Ab altra capbrevatió feta per Mateu Puigtbio pagès de Vidreres, al Benefici de Sant Miquel, de la esglesia de dit lloch, a 11 de juliol de 1610, en poder de Pera Galí, notari de Girona, diu: factio tascham ad duodecimam mensuram...* etc.¹¹

Segons sembla, en el bisbat de Girona la majoria de tasques serien a la onzena mesura, però hi hauria parròquies o per determinades peces de terra on era més reduïda, inclosa la que esmenta l'autor del *Numerus forscapiorum* de la parròquia de Tonyà a Garrigàs, d'un capbreu de 1585, amb tasques a la setzena mesura.¹² També, entre els afers documentals sobre aquest pagament, hi ha alguns casos on les tasques es redueixen a la meitat o a censos fixes. Això passa sobre tot quan els senyors directes absentistes, no volen o tenen un batlle de sac que s'ocupa de mesurar les anyades, o arriben a pactes amb determinats pagesos per aquestes reduccions. És

10. ALL, *Comptes de Josep Llobet, Nota de las samals de raïms bi ba baguts en lo mas Valldaniel lo any 1800...*

11. Op. cit. p.11. També pot trobar-se a ADG. Girona 2, vol. 549: *Confessio beneficy Sti. Michaeli ecls. de Vitrarys* del notari Joan Baptista Pasqual. Girona 1, vol. 917: *Capbreu del Benefici de Sant Miquel de l'església de Vidreres* del notari Pere Galí. Vidreres, vol. 80: *Original capbreu del benefici de Sant Miquel*, del notari Joan Casellas.

12. Op. cit p. 11.

a dir, la reducció de tasques no es una cosa generalitzada i a més, en l'arc temporal d'existència de les estructures de la propietat feudal, podria considerar-se d'aparició tardana, almenys per Vidreres, on es troben les primeres sobre principis del segle XVIII.¹³

Encara hi ha un dubte sobre la forma d'aplicar la tasca, que es planteja quan Tos diu: *es la undecima parte de los frutos después de pagado el diezmo...* Aparentment podria significar dues coses: que després de restat el pagament del delme, es deduïa la tasca. És a dir, l'autor s'explicava mitjançant operacions matemàtiques o bé que després de pagar-ne un, se'n pagava un altre, és a dir, després de tractar amb els delmers, es tractava amb els tasquers.

Segons el meu entendre, Tos es refereix a la segona opció per diversos motius. En primer lloc tot el terme pagava el delme, i alguns, tasques. Al mateix temps pocs senyors directes cobraven el delme, i molts senyors, les tasques.

Tot just acabats de batre, amb les palles separades de les granes, el dia de Sant Pere i Sant Feliu del mes d'agost (1 d'agost), s'obrien les operacions de pagament de tots els pagesos als seus senyors. Les collites estaven fetes, els pagesos i els batlles de sac estaven a punt i les mesures d'amidar també.

Tant si els pagesos portaven la grana al poble, a la cellera o graner del compte, com si passaven el recaptador per les seves masies, primer es recollia el delme i després les tasques que cada recaptador s'enduia per al seu senyor. La preferència del delmer al tasquer, podria tenir un component protocol·lari propi d'una societat molt estamentada. Per això, pagar primer les parts dels fruits corresponents als impostos de caràcter eclesial i després les corresponents als laics, seria natural.

Els comptes més senzills, quan s'empraven les mesures a quarteres, quartans i picotins, sense l'ús de taules devien anar així: primer treure la llavor, després la part del pagès, després el delme, seguit de les primícies i a continuació les tasques i després tornem a començar: altra mesura de llavors, les que corresponien al pagès, la del delme, etc. fins que quedava una quantitat inferior a 12 quarteres i llavors es feien els càlculs sobre la base de quartans i picotins.

L'aparició i ús de taules va permetre mesurar primer tota la recol·lecció de cop i operar després. Sobretot, en ajustar les xifres de cada una de les passes i operacions que es feien. Qui va fer-les, havia de ser, no solament un expert en càlcul, sinó també un gran coneixedor de les necessitats, per les llavors, dels camps locals, en poder-les quantificar a les superfícies de conreu. Havia de saber també extreure les proporcions dels tributs, de forma que sempre tinguessin una mesura ponderada i finalment havia de convèncer a tots de la utilitat de les mateixes a l'hora d'aplicar-les.

És per això que amb elles, coneguda la quantitat de grana, es podia conèixer ràpidament quin era el repartiment, separant-se: delme, primícies, tasques, per afegir després els altres

13. A tall d'exemple per Vidreres, l'aparició d'aquestes reduccions es pot veure en comparar els capbreus de la Torre Bruguera de Vidreres entre 1616 i 1732. El canvi de propietat fa que aquests convenis interessin a uns i altres. AHG, Vidreres, 5, *Capbreu de la Torre Bruguera aixecat pel notari Miquel Vinyes de Vidreres entre 1616 i 1624* i Vidreres, 58, *Originale capudbreve jurium et redditu. Turris sive Fortia de Bruguerys...* Notari Joan Casellas de Vidreres (1732) També apareix una reducció en el Capbreu dels masos Coromina, Barrot, Valmanya, Costa i Morell a favor del Abat de Breda, signat per Josep Llobet en 1820. Altres en el benefici de San Jaume de 1745, feta entre els capbreu d'aquest any i el de 1558 (LLOBET 2007:88-91, 11, 20, etc.).

censos del mas obligats pels antics establiments o els mals usos, i finalment el que devia donar-se per a l'obra major de l'església, antic repartiment, en què entraven totes les cases de pagès del terme i que es pagava en punyeres de civada.¹⁴

Aquesta dinàmica de cobraments, de tots plegats i en el mes d'agost en un curt espai de temps, és potser la causa de la inexistència de reclamacions de deutes, per tributacions de collites, en els processos judicials entre senyors i pagesos, que de dilatar-se, hagués comportat un desordre gros en els comptes senyorials i l'existència de plets.¹⁵

D'altra banda cal situar-se en el medi agrari i en el temps. És molt probable que l'experiència dels pagesos, batlles de sac i recaptadors, acumulada en un mateix espai geogràfic i generació darrera generació, facilités molt el còmput de les coses, des de poder fer estimacions de volums de collites camp per camp, mas per mas, patrimoni per patrimoni, abans de segar (d'aquí el poder tascar a garbes), fins a quantificar, d'acord els terrenys, les quantitats de llavors necessàries. Potser anualment, els únics dubtes entorn de les collites es plantejaven sobre les bondats de la climatologia, les plagues i en tot cas les guerres, incendis i calamitats que podien fer variar les previsions.

Fer el pagament segons l'opció matemàtica per excel·lència de treure proporcions a base de càlculs, no hauria estat entesa i hauria comportat una bona quantitat de problemes de tota mena, generant operacions complicades i descontents. D'aquí que la mesura dels pagaments s'hagués fet de forma empírica i no abstracta, fruit d'una experiència multiseccular i que era una combinació de components ètics, raonables, experimentats, etc.

Veurem a les taules que totes les conversions en tants per cent tenen petites oscil·lacions, això es fruit de la dificultat d'encaixar exactament els comptes en base 12 i més, quan es transformen en base 10. I encara per nosaltres se'ns fa difícil interpretar les diferències del conjunt, en no conèixer la lògica per la qual es raonaven les bases tributàries.¹⁶

Si a això no li donem gaire importància, llavors les taules són les que donen una mesura concreta de tot, però els documents també, malgrat que s'expressen aparentment de forma poc precisa quan indiquen com es reparteixen els tres tributs. És així que podem establir unes aproximacions en tants per cents sobre els pagaments analitzats que són aquests:

14. ADG. Llibre de l'Obra Major de l'Església de Vidreres: *Llebador de la renda te y posebeix la Obra Major* (1796) i *ALL. Llevador de la civada y gallinas que fa a la Hobra major de Vidreres*. (1719) i Llobet (2007) op.cit p. 36-44.

15. Referma aquesta tesi el que entre els processos moderns davant la cúria del bisbat de Girona, entre 1585 i 1864 només hi ha 265 litigis sobre el delme entre 8.344 inventariats en la Sèrie General i tots corresponen a divergències entre la forma de delmar, o el repartiment entre els que cobren dit tribut i cap, sobre deutes de pagesos que no paguen, o endarrerits en el pagament després de la collita. Pel que fa a tasques, només hi ha 5 plets en circumstàncies semblants.

16. Del contingut de les taules surt una lògica de les llavors necessàries, també tenim una lògica entre delme i primícia, sabem les quantitats que es cobraven de la resta però no coneixem els raonaments que van quantificar el delme i la tasca fins estar en les taxes indicades.

	Delme	Primícies	Tasca	Delme + primícies	Delme + primícies + tasca
Gra d'aresta					
Sobre el total de la collita	7,93%	2,63%	7%	10,56%	17,56%
Treta la llavor	8,81%	2,92%	7,72%	11,73%	19,45%
Gra Gros					
Sobre el total de la collita	8,72%				

Queda encara un dubte sobre les tasques i un altre sobre els pagaments en general: El pagès que tenia peces de terra que pagaven tasca i altres que no dins d'un mateix patrimoni, quan era el l'hora de recollir fruits d'aquestes segones, ¿com s'ho feia per no incloure les collites amb les que sí que havien de tributar? La resposta per al cas de Vidreres, podria ser senzilla: com que les terres tascals era obligat plantar-les cada any, només calia fer-ho de gra d'aresta, i les altres amb altres llavors que només delmaven però no tascaven, i així no hi havia dubtes ni confusions. Tot i això, la obligació legal, quan no es donava aquest cas, era batre les garbes de les terres tascals separades de les altres per poder ajustar, una vegada obtinguda la collita, els pagaments finals (Sobrequés/Feliu 1985-1986).

El segon dubte és com es plantejaven els pagaments d'aquests tributs quan hi havia pel mig un contracte de masoveria o un subestabliment per l'explotació de les terres. La solució era senzilla, els tractes escrits o verbals, establien que el pagament dels tributs, talles, censos etc. que pesaven sobre el conjunt del mas els pagués el masover, per tant un cop delmada, primiciada i tascada la collita, amo i masover es repartien els terços com així s'observa una i altra vegada en els comptes entre els hereus Llobet i els seus masovers en els masos: Valmanya, Valldaniel, Vergès, Nadal de les Cases Noves, Morell i Llobet de la mateixa parròquia. En el cas dels subenfitèutes, com que el que pesava sobre d'ells eren censos, no hi havia cap problema en fer tot a l'hora, és a dir delmar i després liquidar-los.¹⁷

*****

En resum hem pogut donar una ullada sobre un cas concret per saber com s'havia arribat a estructurar, en una població, el delme, les primícies i les tasques. S'ha remarcat també la importància de distingir i quantificar la grana per llavor i de tenir en compte -si estava inclosa o no-, a l'hora d'establir xifres per altres exemples. També s'ha pogut, per Vidreres, concretar exactament què es quedava el pagès i què passava a rendes senyorials. S'han quantificat les

17. La documentació que en fa referència pot trobar-se en les carpetes de Censos i Establiments, Contractes i Comptes dels hereus a l'Arxiu Llobet de Francesc i Josep Llobet. Quan el domini directe era de la Casa Llobet, s'afegien als censos pactats els terços, lluïsmes i foriscapis. (LLOBET, 2007:96 i ss.).

primícies respecte del delme i fóra important poder saber si aquest terç és una constant, parròquia per parròquia, dins del bisbat.

Hem vist també una primera aproximació a les tasques i les seves quanties, evolucions i percepcions, i s'ha plantejat una solució a l'aparent discordança de la documentació que explica què és cada cosa i, fins i tot, s'ha plantejat una teoria local de recaptació que podria ser també extrapolable a altres llocs, i aquesta era la intenció de l'estudi que aquí arriba al seu terme.

****

Bibliografia citada

JIMENEZ SUREDA, Montserrat (1997). "Una part de la gestació del poder i el patrimoni. L'adquisició de Capellanies a la Seu de Girona durant l'Època Medieval", *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins* num. 38, Girona.

LLOBET MASACHS, Santiago de (2007). *La propietat de la terra a Vidreres. Recull de capbreus, llevadors, precaris i establiments. Segles XIV-XIX*, treball de recerca dipositat a l'Arxiu Històric de Girona.

MADURELL MARIMON, José M.(1963). "Derechos enfitéuticos en la diócesis gerundense". *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses* num. 16, Girona.

SOBREQUES CALLICO, Jaume i FELIU MONTFORT, Gaspar (1985-1986). "Pervivència a les comarques gironines del Règim Senyorial d'arrel medieval a l'Edat Moderna". *Estudi General: Revista de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona* num. 5-6, Universitat de Girona, Girona.

TOS Y URGELLES, Jayme (1784). *Tratado de la cabrevación según el derecho, y estilo del principado de Cataluña. Sus utilidades, y efectos, del modo de principiar, y seguir las causas de cabrevación, de los privilegios, y pretensiones del Señor Directo, o mediano, y de las excepciones que competen al reo, o enfiteota*. Imprenta de Raymundo Martí, Barcelona.

Càlcul en quarteres, quartans, picotins i litres del delme del gra d'aresta per Vidreres segons el document manuscrit de l'Arxiu Llobet

És una taula per calcular el delme i les primícies, amb i sense llavor, segons les collites. Les mesures són en quarteres de Barcelona, d'acord amb el contingut del document de 8 de desembre de 1723, notari Josep Caselles de Vidreres. Algunes de les fraccions d'unitats de picotí, en l'original s'expressen com a rasses o no, aquí hem igualat tot al mateix.

Quartera de Barcelona a raó de 69,518 litres
 Quartà de 12 quarteres a raó de 5,793 litres
 Picotí = a 1/4 de quartà o 1/48 de quartera = a 1,448 litres

Dades segons la taula												conversió a sistema mètric decimal												
Collita			Sense llavor			Delme			Primícia			Delme			Primícia			Delme + primícia						
QUARTERS	QUARTANS	PICOTINS	QUARTERS	QUARTANS	PICOTINS	QUARTERS	QUARTANS	PICOTINS	QUARTERS	QUARTANS	PICOTINS	QUARTERS	QUARTANS	PICOTINS	QUARTERS	QUARTANS	PICOTINS	QUARTERS	QUARTANS	PICOTINS				
10	3	9	2	3	0	9	3	0	3	1	712,56	644,59	70,97	9,96%	56,48	7,93%	8,80%	28,83	2,64%	2,93%	33,33%	75,31	10,57%	11,74%
10	6	9	5	2	0	10	0	0	3	1,3	729,94	657,52	72,42	9,92%	57,33	7,94%	8,81%	19,30	2,64%	2,94%	33,32%	77,23	10,58%	11,75%
10	9	9	8	0,5	0	10	1	0	3	1,7	747,32	672,73	74,59	9,98%	59,38	7,95%	8,83%	19,78	2,65%	2,94%	33,32%	79,16	10,59%	11,77%
11	0	9	10	3,3	0	10	2	0	3	2	764,70	688,30	76,40	9,99%	60,83	7,95%	8,84%	20,28	2,65%	2,95%	33,33%	81,10	10,61%	11,78%
11	3	10	1	2	0	10	3	0	3	2,3	782,08	703,87	78,21	10,00%	62,27	7,96%	8,85%	20,75	2,65%	2,95%	33,33%	83,03	10,62%	11,80%
11	6	10	4	1	0	11	0	0	3	2,5	799,46	719,80	79,66	9,96%	63,72	7,97%	8,85%	21,00	2,63%	2,92%	32,95%	84,72	10,60%	11,77%
11	9	10	7	0	0	11	1	0	3	3	816,84	735,73	81,10	9,93%	65,17	7,98%	8,86%	21,72	2,66%	2,95%	33,33%	86,89	10,64%	11,81%
12	0	10	9	3	0	11	2	0	3	3,3	834,22	751,66	82,55	9,90%	66,62	7,99%	8,86%	22,20	2,66%	2,95%	33,33%	88,82	10,65%	11,82%
12	3	11	0	2	0	11	3	0	3	3,5	851,60	767,59	84,00	9,86%	68,07	7,99%	8,87%	22,45	2,64%	2,92%	32,98%	90,51	10,65%	11,79%
12	6	11	3	1	0	11	3,8	0	4	0	868,97	783,53	85,45	9,83%	69,15	7,96%	8,83%	23,17	2,67%	2,96%	33,51%	92,33	10,62%	11,78%
12	9	11	5	3	1	0	0,5	0	4	0	886,35	798,01	88,35	9,97%	70,24	7,92%	8,80%	23,17	2,61%	2,90%	32,99%	93,41	10,54%	11,71%
13	0	11	8	2	1	0	1,5	0	4	0,5	903,73	813,94	89,80	9,94%	71,69	7,93%	8,81%	23,90	2,64%	2,94%	33,33%	95,59	10,58%	11,74%
14	0	12	7	2	1	1	1,3	0	4	1,8	973,25	877,66	95,59	9,82%	77,12	7,92%	8,79%	25,71	2,64%	2,93%	33,33%	102,83	10,57%	11,72%
14	3	12	10	1	1	1	2,3	0	4	2	990,63	893,59	97,04	9,80%	78,57	7,93%	8,79%	26,07	2,63%	2,92%	33,18%	104,64	10,56%	11,71%

Dades segons la taula												convertió a sistema mètric decimal												
Collita				Sense llavor				Delme				Primícia				Delme + primícia								
Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters			
15	0	13	6	0	1	2	1	0	4	3	1062,77	938,49	104,28	10,00%	82,55	7,92%	8,80%	27,52	2,64%	2,93%	33,33%	110,07	10,56%	11,73%
15	3	13	8	3	1	2	2	0	4	3,3	1060,15	954,42	105,73	9,97%	84,00	7,92%	8,80%	27,99	2,64%	2,93%	33,33%	111,99	10,56%	11,73%
15	6	13	11	2	1	2	3	0	5	0	1077,53	970,35	107,18	9,95%	85,45	7,93%	8,81%	28,97	2,69%	2,98%	33,90%	114,41	10,62%	11,79%
15	9	14	2	1	1	3	0	0	5	0	1094,91	986,29	108,62	9,92%	86,90	7,94%	8,81%	28,97	2,65%	2,94%	33,33%	115,86	10,58%	11,75%
16	0	14	4	0	1	3	0,5	0	5	0	1112,29	996,42	115,86	10,42%	87,62	7,88%	8,79%	28,97	2,60%	2,91%	33,06%	116,59	10,48%	11,70%
16	3	14	7	3	1	3	0,5	0	5	0	1129,67	1018,15	111,52	9,87%	87,62	7,76%	8,61%	28,97	2,56%	2,84%	33,06%	116,59	10,32%	11,45%
16	6	14	10	1	1	3	2,5	0	5	1	1147,05	1032,63	114,42	9,97%	90,52	7,89%	8,77%	30,41	2,65%	2,95%	33,60%	120,93	10,54%	11,71%
16	9	15	1	0	1	3	3,5	0	5	1	1164,43	1048,56	115,86	9,95%	91,97	7,90%	8,77%	30,41	2,61%	2,90%	33,07%	122,38	10,51%	11,67%
17	0	15	3	3	1	4	1	0	5	1	1181,81	1064,49	117,31	9,93%	94,14	7,97%	8,84%	30,41	2,57%	2,86%	32,31%	124,55	10,54%	11,70%
17	3	15	6	2	1	4	2	0	5	2	1199,19	1080,42	118,76	9,90%	95,59	7,97%	8,85%	31,86	2,66%	2,95%	33,33%	127,45	10,63%	11,80%
17	6	15	9	0	1	4	3	0	5	2	1216,56	1094,91	121,66	10,00%	97,03	7,98%	8,86%	31,86	2,62%	2,91%	32,83%	128,90	10,60%	11,77%
17	9	15	11	3	1	5	0	0	5	2	1233,94	1110,84	123,11	9,98%	98,48	7,98%	8,87%	31,86	2,58%	2,87%	32,25%	130,34	10,56%	11,73%
18	0	16	2	2	1	5	1	0	5	3	1251,32	1126,77	124,55	9,95%	99,93	7,99%	8,87%	33,31	2,66%	2,96%	33,33%	133,24	10,65%	11,82%
18	3	16	5	1	1	5	1	0	5	3	1268,70	1142,70	126,00	9,93%	99,93	7,88%	8,75%	33,31	2,63%	2,91%	33,33%	133,24	10,50%	11,66%
18	6	16	8	0	1	5	2,5	0	5	3	1286,08	1158,63	127,45	9,91%	102,10	7,94%	8,81%	33,31	2,59%	2,87%	32,62%	135,41	10,53%	11,69%
18	9	16	10	3	1	5	3,5	0	5	3	1303,46	1174,56	128,90	9,89%	103,55	7,94%	8,82%	33,31	2,56%	2,84%	32,17%	136,86	10,50%	11,65%
19	0	17	1	1	1	6	0,5	0	6	0	1320,84	1189,05	131,80	9,98%	105,00	7,95%	8,83%	34,76	2,63%	2,92%	33,10%	139,76	10,58%	11,75%
19	3	17	4	0	1	6	1,5	0	6	0	1338,22	1204,98	133,24	9,96%	106,45	7,95%	8,83%	34,76	2,60%	2,88%	32,65%	141,21	10,55%	11,72%
19	6	17	6	3	1	6	2,5	0	6	0	1355,60	1220,91	134,69	9,94%	107,90	7,96%	8,84%	34,76	2,56%	2,85%	32,21%	142,65	10,52%	11,68%
19	9	17	9	1,5	1	6	3,5	0	6	1	1372,98	1236,12	136,86	9,97%	109,34	7,96%	8,85%	36,21	2,64%	2,93%	33,11%	145,55	10,60%	11,77%
20	0	18	0	0	1	7	0,7	0	6	1	1390,36	1251,32	139,04	10,00%	111,02	7,99%	8,87%	36,21	2,60%	2,89%	32,61%	147,23	10,59%	11,77%
23	0	20	8	2	1	9	0,7	0	7	1	1598,91	1439,60	159,31	9,96%	122,61	7,67%	8,52%	42,00	2,63%	2,92%	34,25%	164,61	10,30%	11,43%
24	0	21	7	1	1	10	3	0	7	2,3	1668,43	1501,88	166,56	9,98%	131,79	7,90%	8,78%	43,92	2,63%	2,92%	33,33%	175,72	10,53%	11,70%
25	0	22	6	0	1	11	3,7	0	8	0	1737,95	1564,15	173,80	10,00%	138,94	7,97%	8,86%	46,34	2,67%	2,96%	33,45%	184,88	10,64%	11,82%
26	0	23	4	3,5	2	0	3,3	0	8	1	1807,47	1627,15	180,31	9,98%	143,74	7,95%	8,83%	47,79	2,64%	2,94%	33,25%	191,53	10,60%	11,77%
27	0	24	3	0,5	2	0	3,3	0	8	2,3	1876,99	1686,54	190,45	10,15%	143,74	7,66%	8,52%	49,72	2,65%	2,95%	34,59%	193,46	10,31%	11,47%

Dades segons la taula												conversió a sistema mètric decimal											
Sense llavor				Collita				Delmè				Primícia				Delmè + primícia							
Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters	Quàrters	Picots	Quàrters	Quàrters		
30	0	27	0	0	2	4	2,5	0	9	2	2085,54	1876,99	208,55	10,00%	7,95%	8,83%	55,03	2,64%	2,93%	33,19%	220,86	10,59%	11,77%
31	0	27	11	0	2	5	2	0	9	3,5	2155,06	1940,71	214,35	9,95%	7,93%	8,81%	57,21	2,65%	2,95%	33,47%	228,10	10,58%	11,75%
32	0	28	9	2,5	2	6	2	0	10	0,3	2224,58	2002,26	222,32	9,99%	7,94%	8,82%	58,29	2,63%	2,91%	32,99%	234,98	10,56%	11,74%
33	0	29	8	2	2	7	2	0	10	2	2294,09	2065,26	228,83	9,97%	7,95%	8,84%	60,83	2,65%	2,95%	33,33%	243,31	10,61%	11,78%
34	0	30	7	1	2	8	1,5	0	10	3	2363,61	2127,54	236,07	9,99%	7,93%	8,82%	62,27	2,63%	2,93%	33,20%	249,83	10,57%	11,74%
35	0	31	6	0	2	9	1,5	0	11	0	2433,13	2189,82	243,31	10,00%	7,95%	8,83%	63,72	2,62%	2,91%	32,96%	257,07	10,57%	11,74%
36	0	32	5	0	2	10	1,3	0	11	1,8	2502,65	2253,54	249,11	9,95%	7,94%	8,82%	66,26	2,65%	2,94%	33,33%	265,03	10,59%	11,76%
37	0	33	3	3	2	11	1	0	11	3	2572,17	2315,82	256,35	9,97%	7,94%	8,82%	68,07	2,65%	2,94%	33,33%	272,27	10,59%	11,76%
38	0	34	2	2	3	0	1	1	0	0,3	2641,68	2378,09	263,59	9,98%	7,95%	8,83%	70,00	2,65%	2,94%	33,33%	280,00	10,60%	11,77%
39	0	35	1	1	3	1	0	1	0	1,5	2711,20	2440,37	270,83	9,99%	7,91%	8,78%	71,69	2,64%	2,94%	33,45%	286,04	10,55%	11,72%
40	0	36	0	0	3	2	0,5	1	0	3	2780,72	2502,65	278,07	10,00%	7,94%	8,83%	73,86	2,66%	2,95%	33,44%	294,73	10,60%	11,78%
41	0	36	11	0	3	3	0,5	1	1	0	2850,24	2566,37	283,87	9,96%	7,95%	8,83%	75,31	2,64%	2,93%	33,23%	301,97	10,59%	11,77%
42	0	37	9	2,5	3	4	0	1	1	1,3	2919,76	2627,92	291,83	10,00%	7,94%	8,82%	77,24	2,65%	2,94%	33,33%	308,96	10,58%	11,76%
43	0	38	8	2	3	5	0	1	1	2,3	2989,27	2690,92	298,35	9,98%	7,95%	8,83%	78,68	2,63%	2,92%	33,13%	316,20	10,58%	11,75%
44	0	39	7	1	3	6	0	1	2	0	3058,79	2753,20	305,59	9,99%	7,95%	8,84%	81,10	2,65%	2,95%	33,33%	324,42	10,61%	11,78%
45	0	40	6	0	3	6	3,3	1	2	1	3128,31	2815,48	312,83	10,00%	7,93%	8,81%	82,55	2,64%	2,93%	33,27%	330,69	10,57%	11,75%
46	0	41	5	0	3	7	3,3	1	2	2,5	3197,83	2879,20	318,63	9,98%	7,94%	8,82%	84,72	2,65%	2,94%	33,37%	338,65	10,59%	11,76%
47	0	42	3	2,5	3	8	3	1	2	3,7	3267,35	2940,76	326,59	10,00%	7,93%	8,82%	86,40	2,64%	2,94%	33,33%	345,65	10,58%	11,75%
48	0	43	2	2	3	9	3	1	3	1	3336,86	3003,76	333,11	9,98%	7,94%	8,82%	88,35	2,65%	2,94%	33,33%	353,38	10,59%	11,76%
49	0	44	1	1	3	10	3	1	3	2,5	3406,38	3066,03	340,35	9,99%	7,95%	8,83%	90,52	2,66%	2,95%	33,42%	361,35	10,61%	11,79%
50	0	45	0	0	3	11	2,75	1	3	3,66	3475,90	3128,31	347,59	10,00%	7,95%	8,83%	92,20	2,65%	2,95%	33,37%	368,46	10,60%	11,78%
51	0	45	11	0	4	0	2,5	1	4	1	3545,42	3192,03	353,39	9,97%	7,95%	8,82%	94,14	2,66%	2,95%	33,42%	375,83	10,60%	11,77%
52	0	46	9	2,5	4	1	2,3	1	4	2	3614,94	3255,59	361,35	10,00%	7,94%	8,82%	95,59	2,64%	2,94%	33,29%	382,71	10,59%	11,76%
53	0	47	8	2	4	2	2	1	4	3	3684,45	3316,59	367,87	9,98%	7,94%	8,82%	97,03	2,63%	2,93%	33,17%	389,59	10,57%	11,75%
54	0	47	7	1	4	3	1,5	1	5	0	3753,97	3309,35	444,63	11,84%	7,93%	8,95%	98,48	2,62%	2,98%	33,09%	396,11	10,55%	11,97%
55	0	49	6	0	4	4	1,8	1	5	2	3823,49	3441,14	382,35	10,00%	7,95%	8,83%	101,38	2,65%	2,95%	33,37%	405,16	10,60%	11,77%

Dades segons la taula												conversió a sistema mètric decimal											
Collita				Sense llavor				Delme				Primícia				Delme + primícia							
Quartans	Quartans	Picots	Quartans	Quartans	Quartans	Picots	Quartans	Quartans	Quartans	Quartans	Picots	Quartans	Quartans	Quartans	Picots	Quartans	Quartans	Quartans	Quartans	Picots	Quartans		
70	0	63	0	0	5	6	3	1	10	1	4866,26	4379,63	486,63	386,69	7,95%	8,83%	2,65%	2,94%	33,33%	515,59	10,60%	11,77%	
75	0	67	6	0	5	11	2	1	11	3,3	5213,85	4692,46	521,39	414,21	7,94%	8,83%	2,65%	2,94%	33,33%	552,27	10,59%	11,77%	
80	0	72	0	0	6	4	1	2	1	1,8	5561,44	5095,50	566,14	441,73	7,94%	8,83%	2,65%	2,94%	33,36%	589,09	10,59%	11,77%	
85	0	76	6	0	6	9	0,3	2	3	0	5909,03	5318,13	590,90	469,61	7,95%	8,83%	2,65%	2,94%	33,31%	626,02	10,59%	11,77%	
90	0	81	0	0	7	1	3	2	4	2,3	6256,62	5630,96	625,66	496,76	7,94%	8,82%	2,64%	2,94%	33,33%	662,34	10,59%	11,76%	
95	0	85	6	0	7	2	2	2	6	0,3	6694,21	5943,79	660,42	501,11	7,59%	8,43%	2,64%	2,93%	34,75%	675,26	10,22%	11,36%	
100	0	90	0	0	7	11	1	2	7	3	6951,80	6256,62	695,18	551,80	7,94%	8,82%	2,65%	2,94%	33,33%	735,73	10,58%	11,76%	
110	0	99	0	0	8	8	3,5	2	10	3,3	7646,98	6882,28	764,70	607,56	7,95%	8,83%	2,64%	2,93%	33,19%	809,23	10,58%	11,76%	
120	0	108	0	0	9	5	3	2	2	0,5	8542,16	7507,94	834,22	658,97	7,90%	8,78%	1,81%	2,02%	22,97%	810,32	9,71%	10,79%	
130	0	117	0	0	10	3	3,5	3	5	1	9037,34	8133,61	903,73	717,63	7,94%	8,82%	2,64%	2,94%	33,30%	956,59	10,58%	11,76%	
140	0	126	0	0	11	1	1,8	3	8	2	9732,52	8759,27	973,25	773,03	7,94%	8,83%	2,65%	2,94%	33,35%	1030,82	10,59%	11,77%	
150	0	135	0	0	11	11	0	3	10	2,5	10427,70	9384,93	1042,77	828,42	7,94%	8,83%	2,59%	2,88%	32,60%	1098,53	10,53%	11,71%	
MITJANES:												9,99%	7,93%	8,81%	2,63%	2,92%	33,12%	10,56%	11,73%				

Modo de delmar grana grosa en lo terma de Vidreras del que nos trau lahor, se delma en la forma següent

Dades segons la taula					conversió a sistema mètric		
Collita		Delme			Collita	Delme	% de delme a la collita
Quarteres	Quartans	Quarteres	Quartans	Picotins			
0	3	0	0	1	17,38	1,45	8,33
0	6	0	0	2	34,76	2,90	8,33
0	9	0	0	3	52,14	4,34	8,33
1	0	0	1	0	69,52	5,79	8,33
1	3	0	1	1,5	86,90	7,97	9,17
1	6	0	1	2	104,28	8,69	8,33
1	9	0	1	3,5	121,66	10,86	8,93
2	0	0	2	0,5	139,04	12,31	8,85
2	6	0	2	2,5	173,79	15,21	8,75
3	0	0	3	0,5	208,55	18,10	8,68
4	0	0	4	1	278,07	24,62	8,85
4	3	0	4	1,5	295,45	25,34	8,58
4	6	0	4	3	312,83	27,52	8,80
5	0	0	5	1	347,59	30,41	8,75
5	3	0	5	2	364,97	31,86	8,73
5	6	0	5	3	382,35	33,31	8,71
6	0	0	6	1,5	417,11	36,93	8,85
6	3	0	6	2,5	434,49	38,38	8,83
6	6	0	6	3,5	451,87	39,83	8,81
7	0	0	7	1,5	486,63	42,72	8,78
7	6	0	7	3,5	521,38	45,62	8,75
8	0	0	8	1,5	556,14	48,52	8,72
8	6	0	8	3,5	590,90	51,41	8,70
9	0	0	9	2,5	625,66	55,76	8,91
9	6	0	10	0	660,42	57,93	8,77
10	0	0	10	2	695,18	60,83	8,75
10	6	0	11	0,5	729,94	64,45	8,83
11	0	0	11	2,5	764,70	67,34	8,81
11	4	1	0	0	787,87	69,52	8,82
					Mitjana %	8,72	

**Modo de tascar en lo terme de Vidreras y Caules
que conte a pagar de 13 quarteres una.
Lo estil de Vidreras la tasca es sols de gra de aresta y se trau la llahor**

Collita			Sense llavor			Tasca			Sistema mètric decimal						
Quarteres	Quartans	Picotins	Quarteres	Quartans	Picotins	Quarteres	Quartans	Picotins	litres de collita	litres sense llavor	litres de llavor	% de la llavor	tasca en litres	% de tasca a la collita	% de tasca sense la llavor
0	1	2	0	1	1,5	0	0	0,5	8,689	7,965	0,724	8,33%	0,724	8,33%	9,09%
0	3	0	0	2	3	0	0	1	17,379	15,93	1,449	8,34%	1,448	8,33%	9,09%
0	6	0	0	5	1,5	0	0	1,7	34,758	31,137	3,621	10,42%	2,40368	6,92%	7,72%
0	9	0	0	8	1	0	0	2,5	52,137	47,792	4,345	8,33%	3,62	6,94%	7,57%
1	0	0	0	10	3,3	0	0	3,3	69,518	62,636	6,882	9,90%	4,82184	6,94%	7,70%
1	3	0	1	1	2	0	1	0	86,897	78,207	8,69	10,00%	5,793	6,67%	7,41%
1	6	0	1	4	1	0	1	1	104,276	94,138	10,138	9,72%	7,241	6,94%	7,69%
1	9	0	1	7	0	0	1	2	121,655	110,069	11,586	9,52%	8,689	7,14%	7,89%
2	0	0	1	9	2,5	0	1	2,7	139,036	125,275	13,761	9,90%	9,64468	6,94%	7,70%
2	3	0	2	0	3,5	0	1	3	156,415	144,104	12,311	7,87%	10,137	6,48%	7,03%
2	6	0	2	3	0	0	2	0,3	173,794	156,415	17,379	10,00%	11,948	6,87%	7,64%
2	9	0	2	5	3	0	2	1	191,173	172,345	18,828	9,85%	13,034	6,82%	7,56%
3	0	0	2	8	2	0	2	2	208,554	188,276	20,278	9,72%	14,482	6,94%	7,69%
3	3	0	2	11	0,5	0	2	2,8	225,933	203,483	22,45	9,94%	15,568	6,89%	7,65%
3	6	0	3	2	0	0	2	3,8	243,312	220,14	23,172	9,52%	17,016	6,99%	7,73%
3	9	0	3	5	2	0	3	0,3	260,691	240,415	20,276	7,78%	17,741	6,81%	7,38%
4	0	0	3	7	1	0	3	1,7	278,072	250,553	27,519	9,90%	19,7827	7,11%	7,90%
4	6	0	4	2	2,5	0	3	3	312,83	293,278	19,552	6,25%	21,723	6,94%	7,41%
5	0	0	4	6	0	0	4	0,5	347,59	312,83	34,76	10,00%	23,896	6,87%	7,64%
5	6	0	4	11	2	0	4	2,3	382,348	344,691	37,657	9,85%	26,43	6,91%	7,67%
6	0	0	5	6	0	0	5	0	417,108	382,348	34,76	8,33%	28,965	6,94%	7,58%
6	6	0	5	10	1	0	5	1,5	451,866	406,968	44,898	9,94%	31,137	6,89%	7,65%
7	0	0	6	3	2,5	0	5	3,3	486,626	438,107	48,519	9,97%	33,671	6,92%	7,69%
7	6	0	6	8	3	0	6	0	521,384	467,796	53,588	10,28%	34,758	6,67%	7,43%
8	0	0	7	2	2	0	6	2,5	556,144	501,108	55,036	9,90%	38,378	6,90%	7,66%
8	6	0	7	9	3,3	0	7	0,3	590,902	543,469	47,433	8,03%	40,913	6,92%	7,53%
													Mitjana	7,00%	7,72%

**Lo modo de delmar del tenor de Massanet es de 44 quarteras
3 de delma y una de primiscia so es de tot gra de aresta
y las fabas es de 36 quarteras 3 de delma y 1 de primiscia**

Gra d'aresta													
Collita		Delme			Primícia			Total collita	Delme	%	Primícia	%	
Quarteres	Quartans	Quarteres	Quartans	Picotins	Quarteres	Quartans	Picotins						
44	0	3	6	0	1	2	0	3058,79	243,31	7,95%	81,10	2,65%	<i>Vidreres</i>
44	0	3	0	0	1	0	0	3058,79	208,55	6,81%	69,52	2,27%	<i>Maçanet</i>
Gra gros (diu de les fabes)													
Collita		Delme			Primícia			Total collita	Delme	%	Primícia	%	
Quarteres	Quartans	Quarteres	Quartans	Picotins	Quarteres	Quartans	Picotins						
36	0	3	1	3,5				2502,64	219,41	8,76%			<i>Vidreres</i>
36	0	3	0	0	1	0	0	2502,64	208,55	8,33%	69,52	2,77%	<i>Maçanet</i>